

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na plnenie vybraných podprogramov v rámci programu „Rozvoj obrany“ v rozpočtovej kapitole Ministerstva obrany SR

Kontrola bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia finančných prostriedkov vyčlenených na vybrané podprogramy programu „Rozvoj obrany“ v kapitole Ministerstvo obrany SR (ďalej len „MO SR“) a plnenie cieľov a merateľných ukazovateľov.

Predmetom kontrolnej akcie bolo:

- analýza výdavkov určených na program „Rozvoj obrany“,
- zhodnotenie zmien v programovej štruktúre programu „Rozvoj obrany“. Plnenie cieľov vybraných podprogramov a vyhodnotenie merateľných ukazovateľov,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami určenými na vybrané podprogramy,
- plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených NKÚ SR kontrolou dodržiavania zásad programového rozpočtovania v roku 2005.

Kontrola bola vykonaná v MO SR za rok 2008 a 1. polrok 2009, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj za predchádzajúce a nasledujúce obdobie.

1. Analýza výdavkov určených na program „Rozvoj obrany“

MO SR v kontrolovanom období plnilo zámery a ciele programu „Rozvoj obrany“, ktorého prioritami boli najmä požiadavky NATO/EÚ na rozvoj spôsobilostí v rozsahu cieľov síl a požiadavky na zabezpečenie úloh MO SR v rozsahu všeobecne záväzných právnych predpisov. Rozpočet kapitoly MO SR, stanovený podľa programov programového rozpočtovania, určil na program „Rozvoj obrany“ v roku 2008 sumu 211 804 653,70 EUR (6 380 827 tis. Sk) a v roku 2009 sumu 192 191 099,- EUR (5 789 949 tis. Sk). Konkrétne podprogramy, prvky a projekty tohto programu ustanovil „Programový plán rezortu ministerstva obrany na roky 2008-2010“, resp. „Programový plán rezortu ministerstva obrany na roky 2009 - 2014“ (ďalej len „programový plán“).

Úpravy schváleného limitu výdavkov na program „Rozvoj obrany“ boli vykonané v roku 2008 na základe 16 rozpočtových opatrení Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“), ktorými došlo k zníženiu výdavkov na sumu 188 909 433,70 EUR (5 691 085,6 tis. Sk), t.j. o 22 895 220,07 EUR (689 741,4 tis. Sk) a v roku 2009 na základe 5 rozpočtových opatrení MF SR, ktorými došlo k zníženiu výdavkov na sumu 171 377 732,69 EUR (5 162 925,6 tis. Sk), t. j. o 20 813 366,31 EUR (627 023,5 tis. Sk). Finančné prostriedky určené na tento program boli v priebehu jednotlivých rozpočtových rokov čerpané nerovnomerne. Napr. k 30.06.2008 bolo ich čerpanie len vo výške 8,75 % a k 30.06.2009 vo výške 21,09 % z upraveného rozpočtu na rok 2008, resp. 2009.

2. Zhodnotenie zmien v programovej štruktúre programu „Rozvoj obrany“. Plnenie cieľov vybraných podprogramov a vyhodnotenie merateľných ukazovateľov

V kontrolovanom období bola v MO SR od 01.01.2008 realizovaná programová štruktúra, ktorá bola platná aj v roku 2009. Program „Rozvoj obrany“ pozostával z 3 podprogramov. Na kontrolovaný podprogram 09505-Rozvoj výzbroje, techniky a materiálu (ďalej len „podprogram 09505“) bol schválený rozpočet v roku 2008 v sume 86 061 508 EUR (2 592 689 tis. Sk) a v roku 2009 v sume 77 303 327 EUR (2 328 840 tis. Sk). Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet v roku 2008 upravený na sumu 84 113 656 EUR (2 534 008 tis. Sk) a v roku 2009 na sumu 52 694 424 EUR (1 587 472 tis. Sk).

Podprogram 09505 obsahoval 24 projektov; finančné prostriedky v roku 2008 aj 2009 boli rozpočtované na 21 projektov. Po úpravách rozpočtu boli finančné prostriedky v roku 2008 čerpané na 18 projektov a v 1. polroku 2009 na 19 projektov. Z dokladov bolo tiež zistené, že v rokoch 2008 a 2009 neboli žiadne finančné prostriedky rozpočtované ani čerpané na 2 projekty, v každom uvedenom roku u 3 projektov boli schválené rozpočtové prostriedky v celej výške presunuté na iné projekty a v roku 2009 boli úpravami rozpočtu v jednom prípade pridelené finančné prostriedky na projekt, ktorého plnenie pôvodne nebolo schválené, pričom k 30.06.2009 neboli ešte na tento projekt čerpané žiadne finančné prostriedky. Ďalej bolo zistené, že výšku čerpania finančných prostriedkov, a tým aj napĺňanie cieľov a merateľných ukazovateľov jednotlivých projektov podprogramu 09505 vo väčšine prípadov ovplyvnili rozpočtové opatrenia vykonané vo vlastnej kompetencii MO SR.

Kontrolou programového rozpočtovania bolo vo viacerých prípadoch zistené nedodržanie metodického pokynu MF SR na usmernenie programového rozpočtovania č. 5238/2004-42 v znení jeho dodatku č. 1 (ďalej len „metodický pokyn MF SR“). V programovej štruktúre na rok 2008 aj na rok 2009 pre zámer podprogramu 09505 namiesto maximálneho počtu 3 cieľov, stanoveného v čl. 3 bod 5 metodického pokynu MF SR, bolo stanovených 5, resp. 6 cieľov a pre niektoré z nich viac ako 1 merateľný ukazovateľ. V súlade s čl. 2 písm. f) metodického pokynu MF SR nebolo stanovenie takých cieľov podprogramu, ktoré mali pre príslušný rok vopred stanovený merateľný ukazovateľ s priradenou logickou hodnotou „nie“, t.j. ich plnenie sa v danom roku nepredpokladalo. Napríklad v roku 2008 z 5 cieľov podprogramu 09505 kontrolovaný subjekt u 4 cieľov plánoval ich neplnenie.

Pre 24 projektov podprogramu 09505 bolo v roku 2008 stanovených spolu 25 cieľov a v roku 2009 spolu 24 cieľov. Ciele jednotlivých projektov boli vo väčšine prípadov stanovené všeobecne, čo taktiež nebolo v súlade s čl. 2 písm. f) metodického pokynu MF SR.

Z hodnotenia programového rozpočtovania za príslušný rozpočtový rok, vykonaného kontrolovaným subjektom, nebolo možné zistiť, z čoho vychádzalo plnenie cieľov a merateľných ukazovateľov. MO SR každý projekt členilo na niekoľko subprojektov a 1 merateľný ukazovateľ členilo na niekoľko častí. V roku 2008 bolo napr. v projekte 0950522 vykázané, že z pôvodných 14 subprojektov bolo 11 realizovaných, 3 pozastavené, 3 presunuté do roku 2009 a 3 novozaložené, pričom žiadny z nich vo vyhodnotení nebol uvedený. Zároveň podľa tabuľky plnenia merateľných ukazovateľov tohto projektu zo 6 čiastkových ukazovateľov boli 4 splnené, 1 čiastočne splnený a 1 neplnený. Z takéhoto vyhodnotenia merateľného ukazovateľa nebolo možné zistiť, ku ktorým čiastkovým merateľným ukazovateľom patrili jednotlivé realizované subprojekty projektu 0950522.

V rozpore s ustanovením čl. 8 ods. 3 metodického pokynu MF SR bolo aj vykázanie nesprávneho údaja o merateľnom ukazovateli v hodnotení projektu 0950506, lebo MO SR za rok

2008 uviedlo merateľný ukazovateľ ako splnený napriek tomu, že na základe doplnku k uzatvorenej zmluve bola modernizácia príslušnej vojenskej techniky ukončená až v roku 2009.

V projekte 0950520 v prípade dodania súprav nezodolnenej ochrany v roku 2007 s dohodnutými splátkami v rokoch 2008 a 2009 sa pri programovom rozpočtovaní na rok 2008 nevychádzalo zo zásady účelového určenia primeranej sumy výdavkov štátneho rozpočtu na plnenie očakávaných výstupov, lebo finančné prostriedky boli naplánované v nedostatočnom objeme, čo bolo v rozpore s čl. 3 ods. 1 písm. c) metodického pokynu MF SR.

Nesúlad medzi programovým plánom, požiadavkami na predmet projektu a rozpisom rozpočtu na daný rok bol zistený aj vo viacerých ďalších prípadoch, kedy v programovom pláne boli uvedené merateľné ukazovatele, ktoré neboli kryté finančne, z čoho neskôr vyplynula nutnosť hľadať finančné prostriedky prostredníctvom rozpočtových opatrení. Zároveň bolo zistené, že finančné prostriedky boli plánované na iné počty dodávok vojenskej techniky, zariadení a materiálu, ako bola uzatvorená zmluva s dodávateľom, čím došlo v niektorých prípadoch aj k zaťaženiu rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok, napríklad:

- v rámci plnenia projektu 0950522 bola v decembri 2008 uzatvorená kúpna zmluva na dodávku nepremokavých odevov v sume 23 700,46 EUR (714 000,- Sk) s termínom dodania do 23.12.2008 a s dobou splatnosti do 22.01.2009. Predmet zmluvy mal kontrolovaný subjekt vyšpecifikovaný už v novembri 2008 s tým, že potrebné finančné prostriedky boli presunuté rozpočtovým opatrením do roku 2009. Z účtovných dokladov bolo zistené, že návrh rozpočtu na rok 2009 nepočítal s takýmto plnením, preto musela byť dodávka v roku 2009 dofinancovaná na úkor plnenia iných projektov. Tým došlo k nedodržaniu programových dokumentov a tiež k vecnému a finančnému nesúladu pri plnení projektov podľa programového rozpočtovania na príslušný rozpočtový rok;
- v rámci plnenia projektu 0950501 bola v júli 2009 uzatvorená kúpna zmluva na dodávku špeciálnych zameriavačov v sume 98 519,52 EUR (2 967 999,- Sk) s termínom dodania do 30.06.2010 ajs úhradou v roku 2010. Predmet zmluvy mal kontrolovaný subjekt vyšpecifikovaný už v marci 2009 a dodávateľ ako výhradný zástupca mal dodáciu lehotu 9 mesiacov od podpísania zmluvy. Z požiadavky na obstaranie špeciálnych zameriavačov však vyplynulo, že na financovanie neboli zabezpečené finančné prostriedky v plnej výške. Pritom z ďalších dokumentov vyplývalo, že potrebné finančné prostriedky mali byť zabezpečené rozpočtovým opatrením, nakoľko takéto plnenie projektu nebolo obsahom programového plánu. Podľa merateľných ukazovateľov však ich obstaranie v tomto projekte vyplývalo z programového plánu na roky 2009-2014.

Z uvedeného je zrejmé, že pri plánovaní, vyhodnocovaní a financovaní projektov, ktorými sa naplňujú zámery a ciele podprogramu 09505 a tým aj programu „Rozvoj obrany“, kontrolovaný subjekt v niektorých prípadoch nepostupoval v zmysle metodického pokynu MF SR o programovom rozpočtovaní, ktorého cieľom je najmä účelné a efektívne vynakladanie výdavkov v etape prípravy, implementácie a kontroly plnenia rozpočtu.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami určenými na vybrané podprogramy

Kontrolou dokladov týkajúcich sa čerpania finančných prostriedkov na vybrané projekty podprogramu 09505 bolo zistené nedodržanie ustanovení viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pri zabezpečovaní techniky, zariadení a materiálu na vojenské účely nebola vždy komplexne posúdená ich skutočná potreba a možnosti, o čom svedčí skutočnosť, že po ich obstaraní neboli dané včas do užívania v plnom rozsahu. Časť dodávok sa nachádzala v skladoch, pričom plynula záručná lehota; časť sa nevyužívala z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na výcvik vojsk a niektoré sa nevyužívali aj z dôvodu ich nekompletnosti. Tým došlo pri ich obstaraní k nehospodárnemu a neefektívnemu vynaloženiu finančných prostriedkov, čo bolo v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), napríklad:

- v rámci projektu 0950521 sa postupne zabezpečovali výzbroj, technika a materiál na dosiahnutie spôsobilostí Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“) podľa štandardov NATO, na základe čoho boli v rokoch 2008 a 2009 obstarané aj špeciálne zameriavače. Fyzickou kontrolou u podriadených útvarov kontrolovaného subjektu bolo zistené, že špeciálne zameriavače, ktoré boli dané do užívania, boli nainštalované na osobné zbrane. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov na výcvik, ktorý bol vykonávaný len minimálne, však väčšina týchto zariadení nebola od ich montáže na zbrane použitá;
- v rámci projektu 0950522 boli taktiež obstarané špeciálne zameriavače. Z množstva obstaraného v roku 2008 bolo daných v tomto roku do užívania len 1,5 % (ostatné v období január – marec 2009), pričom 6 ks bolo daných do užívania až v júli 2009. Z prístrojov obstaraných v roku 2009 bolo ešte v čase kontroly NKÚ SR v novembri 2009 v skladových zásobách 37,7 %. Vzhľadom na zmluvné podmienky dodania uvedených prístrojov u všetkých plynula záručná doba už počas ich uloženia v sklade;
- v rámci projektu 0950516 bol v roku 2008 obstaraný aj cvičný vojenský materiál, ktorý bol ešte v čase kontroly NKÚ SR v novembri 2009 uložený v sklade, pričom už plynula záručná doba. Nakoľko materiál v sume 89 420,40 EUR (2 693 878,97 Sk) obstaraný na výcvik vojsk nebol daný do užívania, finančné prostriedky neboli použité na zabezpečenie nevyhnutných potrieb. Tým nebola zachovaná hospodárnosť ich použitia, čo bolo v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách a zároveň tým bola porušená finančná disciplína podľa § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách;
- v rámci projektu 0950512 bolo vyfakturovaných 6 ks špeciálnej techniky s rolovacím dnom v cene 25 705,37 EUR (774 400,- Sk) za kus (rovnakého typu). MO SR uhradilo dohodnutú a vyfakturovanú sumu napriek tomu, že boli dodané len 3 kusy špeciálnej techniky s rolovacím dnom, pričom ostatné 3 kusy boli s pevným dnom. Nakoľko z typu zariadenia s pevným dnom vyplývala jeho nižšia cena, pri obstaraní týchto 3 ks došlo k neodôvodnenému predraženiu dodávky a tým aj k nehospodárnemu vynaloženiu finančných prostriedkov. Výšku nehospodárne vynaložených finančných prostriedkov vyplývajúcu z rozdielu v cene fakturovaných a dodaných zariadení z predložených dokladov nebolo možné zistiť.

Nevyužívaním vojenskej techniky, zariadení a materiálu kontrolovaný subjekt ako správca majetku štátu konal aj v rozpore s ustanoveniami zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe majetku štátu“).

Nehospodárne vynaloženie finančných prostriedkov bolo zistené aj v prípade obstarania služieb v rámci projektu 0950524. Podľa programového plánu na roky 2008-2010 bolo cieľom tohto projektu zabezpečiť vypracovanie štúdií realizovateľnosti, odborných štúdií a analýz na

podporu projektov výzbroje, techniky a materiálu. Merateľný ukazovateľ pre plnenie projektu bol určený v logickej hodnote plnenia „áno/nie“. V roku 2008 bola na projekt použitá suma 277 873,84 EUR (8 371 227,- Sk). Pre rok 2009 sa predpokladalo čerpanie v sume 381 730,- EUR (11 499 998,- Sk), pričom k termínu vyhodnotenia 30.06.2009 bola vyčerpaná suma 43 926,81 EUR (1 323 339,- Sk). Z dokladov bolo zistené, že projekt napríklad nešpecifikoval, aké iné projekty vyzbrojovania by mal podporovať, alebo akým projektom plneným, resp. plánovaným plniť podľa programových plánov, mal predchádzať. Nešpecifikoval tiež, aké štúdie sa mali spracovávať, v akých oblastiach, alebo k čomu mali tieto analýzy a štúdie smerovať.

Podľa dokladov týkajúcich sa plnenia tohto projektu bola napríklad v roku 2008 uzatvorená s akciovou spoločnosťou mandátna zmluva na výkon expertíznych činností mandátara spojených s posudzovaním a analýzou a odporúčaniami pre mandanta. Predmet zmluvy bol definovaný obecné, jeho poslaním bolo získavanie informácií a vypracovanie dokumentov (analýz, stanovísk, podkladov v rozvoji vývoja OS SR), avšak bez vecne definovanej potreby pre konkrétne projekty rozvoja. Podľa zmluvy výsledkom plnenia projektu bola účasť na presne nešpecifikovaných činnostiach spracovania dokumentov a úhrade nákladov pri zahraničných cestách príslušníkov akciovej spoločnosti. Akciovej spoločnosti bola uhradená suma 71 638,58 EUR (2 158 184,- Sk), z ktorej čiastka 23 567,68 EUR (710 000,- Sk) bola úhradou za náklady na služobné cesty uskutočnené v zmysle tejto zmluvy. Rozdiel v sume 48 070,90 EUR (1 448 184,- Sk) bol podľa zmluvy uhradený za služby, fakturované za prípravu na rokovania, za účasť na rokovaníach a vyhodnotenie rokovaní na uskutočnených konferenciách a pracovných rokovaníach v zahraničí (Madrid, Praha, Brusel, USA), za spracovanie materiálov a informácií.

Ani z jedného materiálu nebolo možné identifikovať, aký bol skutočný prínos účasti na rokovaníach k splneniu niektorého z projektov podprogramu 09505. V tomto projekte to však pri určení cieľa ani pri merateľných ukazovateľoch nebolo stanovené. Jediným a reálne možným splniteľným a kontrolovateľným ukazovateľom alebo cieľom bolo použitie plánovaných finančných prostriedkov na projekt, čím však nebola preukázaná opodstatnenosť ani skutočná potreba ich použitia. Finančné prostriedky v sume 48 070,90 EUR (1 448 184,- Sk), použité na výdavky v zmysle uzatvorenej zmluvy, u ktorých však nebola preukázaná priama súvislosť s plnením programu „Rozvoj obrany“, kontrolovaný subjekt nepoužil na zabezpečenie nevyhnutných potrieb, čím pri ich použití nezachoval hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia, čo bolo v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách. Zároveň tým bola porušená finančná disciplína podľa § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách.

Konanie v rozpore s ustanovením § 19 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách bolo zistené v prípade poskytnutia preddavku v rámci projektu 0950511. S dodávateľom bola 21.07.2008 uzatvorená zmluva na dodávku mobilného chemického laboratória, na základe ktorej malo byť v prvej dodávke dodané aj čerpadielko na vodný kúpeľ v cene 1 049,60 EUR (31 620,- Sk). Čerpadielko bolo vyfakturované, ale dodané až o 2 mesiace neskôr, pričom fakturovaná suma bola uhradená v plnej výške. Z toho vyplýva, že suma za čerpadielko bola dodávateľovi uhradená ako preddavok, ktorý nebol vopred v zmluve dohodnutý.

Zároveň bolo zistené, že fyzickou kontrolou dodaného zariadenia a jeho príslušenstva a ani finančnou kontrolou nebola zistená nekompletnosť dodávky a faktúra bola predložená na úhradu, čo nebolo v súlade s ustanovením § 9 zákona č. 502/2001/Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, lebo predbežná finančná kontrola nespĺnila svoju funkciu.

Vo viacerých prípadoch bolo zistené triedenie výdavkov vynaložených pri obstaraní techniky, zariadení, prístrojov aj materiálu na vojenské účely na nesprávnych podpoložkách rozpočtovej klasifikácie, čo bolo v rozpore s ustanovením § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách. Kontrolovaný subjekt nesprávne rozlišoval najmä výdavky na špeciálne dodávky určené na vojenské účely, hradené bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu z bežných výdavkov, a tým ich netriedil na podpoložkách 633005-Špeciálne stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie a 633007-Špeciálny materiál, ktoré sú na tieto účely určené, napríklad:

- v projekte 0950511 výdavky na dlhodobý hmotný majetok (ďalej len „DHM“), obstaraný na vojenské účely (automobil v sume 58 071,96 - EUR, t.j. 1 749 476,- Sk, prepravný kufrík v sume 1 918,84 EUR, t.j. 57 807,- Sk), boli triedené na podpoložke 633007 ako vojenský materiál, pričom išlo o výdavky na vojenskú techniku, ktoré sa podľa rozpočtovej klasifikácie triedia na podpoložke 633005;
- v projekte 0950502 výdavky za kontajnery podobného charakteru, obstarané na vojenské účely, ktoré ako špeciálne zariadenia mali byť správne triedené na podpoložke 633005, boli v niektorých prípadoch triedené ako špeciálny materiál na podpoložke 633007. V niektorých prípadoch boli takéto výdavky triedené aj na podpoložke 633004-Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie, ktorá je určená na triedenie bežných výdavkov s výnimkou vojenského charakteru a u ktorých je rozhodujúcim kritériom výška obstarávacej ceny majetku podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“).

Ďalej bolo zistené, že na nesprávnej podpoložke boli triedené aj výdavky na poskytnuté preddavky, nakoľko kontrolovaný subjekt podpoložku 637030-Preddavky vôbec nepoužíval, ale sumu preddavku po jeho úhrade triedil na tú podpoložku rozpočtovej klasifikácie, na ktorú sa výdavok triedi v prípade, keď sa preddavok neposkytuje.

Vo viacerých prípadoch bolo zistené, že kontrolovaný subjekt pri nedodržaní záväzku vyplývajúceho z uzatvorenej zmluvy uzatvoril so zmluvným partnerom dodatok k zmluve bez toho, aby ho sankcionoval, čím konal v rozpore s ustanovením § 6 ods. 4 zákona o správe majetku štátu.

Napríklad v projekte 0950516 boli na subprojekt palebné systémy presunuté finančné prostriedky z roku 2008 na rok 2009 z dôvodu uzatvorenia dodatku k zmluve v roku 2008, pričom dôvodom presunu bolo nesplnenie záväzku zhotoviteľa dodať časť dodávky vojenského zariadenia v zmluvne stanovenom termíne. V tomto prípade bolo tiež zistené, že kontrolovaný subjekt neuplatnil voči zhotoviteľovi žiadne sankcie ani pri ďalších častiach dodávky, a to za oneskorené dodanie predmetu zmluvy, kedy nebol termín zmenený dodatkom. V týchto prípadoch nebol dodržaný termín dodávky 31.10.2008, ale zariadenia boli odovzdané až 05.11.2008, resp. 19.11.2008.

Neuplatnenie sankcií bolo zistené aj v ďalších prípadoch, napríklad:

- v projekte 0950506 bola zmluvne dohodnutá modernizácia vojenskej techniky s termínom do 28.11.2008. Termín nebol zhotoviteľom dodržaný, nakoľko s ním bol v uvedený deň podpísaný dodatok k zmluve, ktorým bol termín konečného plnenia odovzdaním diela posunutý na 28.02.2009, čím došlo zároveň aj k začiatku rozpočtu roku 2009;
- v projekte 0950501 bolo zmluvne dohodnuté zhotovenie výzbroje s termínom do 28.11.2008. Zhotoviteľ v danom termíne nesplnil dodávku v plnom rozsahu. Termín ukončenia dodávky bol upravený dodatkom k zmluve až 28.01.2009. Z dokladov bolo zistené, že za nedodržanie

termínu plnenia kontrolovaný subjekt nesankcionoval zhotoviteľa dohodnutou sankciou vo výške 0,05 % z ceny nedodaného predmetu zmluvy za každý deň omeškania;

- v projekte 0950506 mala byť podľa zmluvy na vykonanie modernizácie vojenskej techniky uzatvorenej s dodávateľom 14.08.2008 ukončená posledná etapa E23 do 10.11.2008. Dodatok k zmluve, ktorým boli etapy E19 až E23 posunuté do 30.05.2009, bol uzavretý až 04.12.2008. Za nedodržanie termínu plnenia bola v zmluve dohodnutá sankcia – zmluvná pokuta vo výške 0,05 % z ceny nesplneného rozsahu predmetu zmluvy za každý deň omeškania, ktorú však kontrolovaný subjekt voči dodávateľovi neuplatnil.

V uvedených prípadoch kontrolovaný subjekt ako správca pohľadávky štátu neuplatňoval voči dodávateľom pohľadávky viažuce sa k predmetu diela, ktoré nebolo včas a riadne splnené, i keď mu táto povinnosť vyplývala zo zmlúv. Zároveň tým došlo k nižšiemu plneniu príjmov.

V niektorých prípadoch boli uhradené faktúry za dodávku vojenských zariadení, ktoré ešte v čase úhrady neboli dodané, resp. ktoré boli dodané, ale boli na nich zistené závady, napríklad:

- v projekte 0950502 bola uhradená suma 2 878 459,77 EUR (86 716 479,- Sk) za zhotovenie a dodanie kontajnerov rôznych typov na vojenské účely so zabudovanou technológiou s termínom dodávky do 28.11.2008. Niektoré kontajnery ešte 02.12.2008 neboli dodané, u niektorých zabudované technológie vykazovali nedostatky, ktoré boli odstraňované ešte v roku 2009, i keď kontajnery boli už oficiálne od dodávateľa prevzaté. Pritom bolo zistené, že reklamácia nebola u dodávateľa uplatnená v zmysle zmluvy o dodávke;
- v projekte 09505019 bola uhradená suma 3 188 563,03 EUR (96 058 650,- Sk) za zhotovenie a dodanie ďalších kontajnerov rôznych typov na vojenské účely so zabudovanou technológiou s termínom dodania predmetu zmluvy do 28.11.2008. V termíne plnenia zmluvy boli kontajnery ešte u subdodávateľa, kde bol zhodnotený stav týchto zariadení, pričom bolo konštatované u väčšiny z nich dohotovenie technológie na 80 %. Z dôvodu, že zhotoviteľ diela neuhradil subdodávateľovi technológie do kontajnerov ani jednu faktúru ešte v máji 2009, neboli kontajnery odovzdané do miesta určenia v zmysle zmluvy. Po dodaní kontajnerov bolo zistené, že tieto vykazovali nedostatky, ktoré neboli ešte v čase kontroly v novembri 2009 odstránené. Kontrolovaný subjekt neuplatnil sankcie a ani reklamácie voči zhotoviteľovi v zmysle uzatvorenej zmluvy.

V rámci projektu 0950506 bola 14.08.2008 uzatvorená zmluva na modernizáciu vojenskej techniky, pričom termíny realizácie prvej a druhej etapy boli dohodnuté do 30.07.2008, t.j. pred dátumom uzatvorenia zmluvy, čo nebolo v súlade s ustanovením § 43 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené aj konanie kontrolovaného subjektu v rozpore s ustanoveniami zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Vo viacerých prípadoch bolo zistené, že v čase zaradenia vojenskej techniky do užívania nebol vyhotovený o tejto skutočnosti účtovný doklad, čím obstaraný majetok nebol preúčtovaný z účtu 042-Obstaranie DHM na správny účet účtovej osnovy. Napríklad v rámci projektu 0950506 v prípadoch technického zhodnotenia 1 ks vojenskej techniky v sume 3 584 902,08 EUR (107 998 760,-Sk) a modernizácie 1 ks vojenskej techniky v sume 4 077 972,52 EUR (122 853 000,- Sk) boli tieto sumy ešte k 30.11.2009 vedené na účte 042, pričom vojenská

technika bola v tom čase už v používaní. Tým bolo porušené ustanovenie § 10 ods. 2 a zároveň aj § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve.

Zistené boli aj ďalšie tri prípady nepreúčtovania obstaraného majetku alebo jeho technického zhodnotenia z účtu 042-Obstaranie DHM na účet 022-Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí spolu v sume 11 329 502,36 EUR (341 312 558,- Sk), a to v jednom prípade z roku 2007 a v dvoch prípadoch ešte z roku 2004. Tým bolo porušené aj ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o účtovníctve, lebo majetok nebol účtovne zaradený do obdobia, s ktorým vecne a časovo súvisel.

Účtovníctvo bolo nesprávne a nepreukázateľné aj z dôvodu, že kontrolovaný subjekt v niektorých prípadoch obstaraný majetok, ktorý podľa zákona o dani z príjmov spĺňal kritériá pre DHM, nesprávne účtoval ako materiál. Napríklad v rámci projektu 0950511 čerpadielko v sume 1 049,59 EUR (31 620,- Sk) a v rámci projektu 0950512 zariadenia na odber vzoriek v sume 8 215,84 EUR (247 510,- Sk) nesprávne zaúčtoval na účet 111-Obstaranie materiálu.

V rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve bol zaúčtovaný aj preddavok v sume 15 000,- EUR (451 890,- Sk) v roku 2009 v informačnom systéme SAP na účet 314-Poskytnuté prevádzkové preddavky, nakoľko preddavok v rámci projektu 0950522 na obstarané vesty spĺňajúce kritériá pre DHM mal byť správne zaúčtovaný na účet 052-Poskytnuté preddavky na DHM.

Tým zároveň vo všetkých uvedených prípadoch obstaraný DHM nebol odpisovaný, čo bolo v rozpore nielen s ustanovením § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve, ale aj v rozpore s ustanovením § 3 ods. 9 zákona o správe majetku štátu.

4. Plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených NKÚ SR kontrolou dodržiavania zásad programového rozpočtovania v roku 2005

Na základe výsledkov kontroly dodržiavania zásad programového rozpočtovania v roku 2005 u vybraných správcov rozpočtových kapitol, vykonanej NKÚ SR v roku 2006, MO SR prijalo na odstránenie zistených nedostatkov 11 opatrení.

Z predložených dokladov bolo zistené, že v stanovenom termíne bolo splnených 8 opatrení. Termín plnenia nebol dodržaný u 1 opatrenia. Plnenie ostatných 2 opatrení nebolo možné vyhodnotiť, nakoľko v jednom prípade neboli realizované kontroly v oblasti plnenia úloh obranného plánovania a v druhom prípade boli relevantné doklady v čase kontroly už skartované.

Zhrnutie

Úpravami schváleného limitu výdavkov na program „Rozvoj obrany“, vykonanými v rokoch 2008 a 2009 rozpočtovými opatreniami, došlo k zníženiu výdavkov o 22 895 220,07 EUR (689 741,4 tis. Sk), resp. o 20 813 366,31 EUR (627 023,5 tis. Sk). Finančné prostriedky určené na tento program boli v priebehu jednotlivých rozpočtových rokov čerpané nerovnomerne.

Realizovaná programová štruktúra nebola v rokoch 2008 a 2009 menená. Pri plánovaní, vyhodnocovaní a financovaní projektov, ktorými sa napĺňali zámery a ciele kontrolovaného podprogramu a tým aj programu „Rozvoj obrany“, v niektorých prípadoch MO SR

nepostupovalo v zmysle metodického pokynu MF SR o programovom rozpočtovaní. Zistené bolo najmä prekročenie určeného maximálneho počtu cieľov a všeobecná formulácia týchto cieľov. Viaceré nedostatky sa vyskytli aj pri stanovovaní merateľných ukazovateľov a vyhodnocovaní ich plnenia.

Kontrolou dokladov týkajúcich sa čerpania finančných prostriedkov na vybrané projekty bolo zistené nedodržanie ustanovení viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy bol porušovaný najmä v tom, že pri nákupe techniky, zariadení a materiálu na vojenské účely nebola vždy zabezpečená hospodárnosť použitia finančných prostriedkov. Príčinou bola najmä skutočnosť, že pri nákupe nebola vždy dôsledne posúdená ich skutočná potreba a možnosti ich využitia. V dôsledku toho sa časť dodávok nachádzala nevyužitá v skladoch, pričom plynuli záručné lehoty. Obstaraný majetok a materiál sa nevyužívali predovšetkým z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na výcvik vojsk. Vyskytli sa aj prípady dodávok, ktorých nekompletnosť, resp. vady neboli vždy včas reklamované. Kontrolou bolo zistené tiež zabezpečenie spracovania štúdií a analýz, u ktorých nebola preukázaná priama súvislosť s plnením programu.

Porušovanie ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách bolo zistené aj pri poskytovaní preddavkov, lebo neboli vopred zmluvne dohodnuté. Vo viacerých prípadoch bolo zistené triedenie výdavkov na nesprávnych podpoložkách rozpočtovej klasifikácie.

Zákon o správe majetku štátu bol porušovaný najmä v tom, že pri nedodržaní termínu dodávky vyplývajúceho z uzatvorenej zmluvy kontrolovaný subjekt dohodol so zmluvným partnerom vo viacerých prípadoch dodatok k zmluve, ktorým predĺžil lehotu plnenia bez toho, aby ho sankcionoval za nedodržanie zmluvného záväzku.

Zistené prípady nedodržania zákona o účtovníctve sa týkali najmä účtovania na nesprávnych účtoch účtovej osnovy v prípadoch preddavkov, obstaraného hmotného majetku a materiálu.

K protokolu o výsledku kontroly neboli zo strany kontrolovaného subjektu podané námietky. Výsledky kontroly boli prerokované s ministrom obrany SR. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uložené MO SR prijať konkrétne a termínované opatrenia.